

۱۳۶- همه گزیندها بیانگر ویژگی‌های زبانی ابیات زیر است؛ به جز:

«آس شدم زیر آسبای زمانه
زاد همی ساز و شغل خویش همی یز
نیسته خواهم شدن همی به کرانه
چند یزی شغل نای و شغل چغانه»

- (۱) کاربرد شبکه معنایی تناسب.
- (۲) کاربرد تاریخی دستور و کوتاهی جمله‌ها.
- (۳) کمی واژگان غیر فارسی و وجود واژگان کهن.
- (۴) ساده و عینی بودن ظاهر شعر و ذهنی و معنوی بودن نتیجه آن.

۱۳۷- ابیات زیر از کیست و در چه قرنی سروده شده است؟

«به هوا درنگر که لشکر برف
راست همچون کبوتران سپید
چون کند اندر او همی پرواز»
راه گم‌کردگان ز هیبت باز»

- (۱) انوری - ششم
- (۲) آغاجی - چهارم
- (۳) ناصر خسرو - پنجم
- (۴) جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی - ششم

۱۳۸- کدام بیت، با توجه به سبک و شیوه بیان آن، سروده یکی از شاعران نیمایی است؟

(۱) لبخند تو خلاصه خوبی‌هاست
(۲) محمّد کافرینش هست خاکش
(۳) آب زنید راه را هین که نگار می‌رسد
(۴) ای سرو بلند قامت دوست
لختی بخند خنده گل زیباست
هزاران آفرین بر جان پاکش
مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد
وه وه که شما یلت چه نیکوست

۱۳۹- متن زیر از کدام اثر برگزیده شده است و گوینده آن چه کسی است؟

«فرمان بزرگوار از خدای نامدار می‌گوید ... بندگان من، مرا پرستید و مرا خوانید و مرا دانید که آفریدگار منم؛ کردگار نامدار، بنده‌نواز آمرزگار منم؛ مرا پرستید که

- (۱) اسرار التوحید - محمد بن منور
- (۲) مناجات‌نامه - خواجه عبدالله انصاری
- (۳) کشف‌الاسرار - ابوالفضل میبدی
- (۴) ترجمه تفسیر طبری - محمد بن جریر طبری

۱۴۰- نثر کدام آثار، به ترتیب «مصنوع، ساده و بینابین» است؟

(۱) عباس‌نامه، عیار دانش، محبوب‌القلوب
(۲) دیباچه شرفنامه بدلیسی، داراشکوه، حبیب‌السیر
(۳) محبوب‌القلوب، احسن‌التواریخ، دیباچه عیار دانش
(۴) شرفنامه بدلیسی، تذکره شاه طهماسب، احسن‌التواریخ

۱۴۱- کدام آثار، به ترتیب در زمینه «فقه، عرفان و زندگی‌نامه» نوشته شده است؟

(۱) اسرار التوحید، تذکره‌الاولیا، چهار مقاله
(۲) مرصادالعباد، مجالس‌المؤمنین، بدایع الوقایع
(۳) جامع عباسی، عین‌الحیات، مجالس‌المؤمنین
(۴) حبیب‌السیر، عین‌الحیات، سرگذشت حاجی بابای اصفهانی

۱۴۲- پدیدآورندگان آثار: «گوشواره عرش، زمین سوخته، ظهر روز دهم»، خالق کدام آثار نیز هستند؟

(۱) صدای سبز، زمستان ۶۲، تنفس صبح
(۲) در کوچه آفتاب، مهاجر کوچک، آینه‌های ناگهان
(۳) خواب ارغوانی، مدار صفر درجه، دستور زبان عشق
(۴) برآشفتن گیسوی تاک، آینه‌های دردار، بی‌بال پریدن

۱۴۳- با توجه به سبک عصر بیداری همه موارد درست است؛ به جز:

- (۱) شعر در این دوره عمومیت یافت و به‌عنوان زبان برنده نهضت در اختیار روزنامه‌ها قرار گرفت.
- (۲) به علت تسلط کافی شاعران بر ادبیات کهن، توجه زیادی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در این عصر شده است.
- (۳) شاعران گاه با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماع، نوآوری‌هایی در عرصه تخیل پدید آوردند. مانند پاره‌ای از اشعار میرزاده عشقی.
- (۴) شاعرانی که به زبان مردم کوچه و بازار شعر می‌گفتند به قالب‌هایی مانند مستزاد، چهارپاره، ترانه و تصنیف رغبت بیش‌تری داشتند.

۱۴۴- از دیدگاه تاریخ ادبیات، در متن زیر، چند خطا یافت می‌شود؟

«فرخی یزدی از شاعران عصر بیداری است که او را به سبب آزادی‌خواهی، به زندان انداختند. تحت تأثیر شاعران گذشته، به‌ویژه خاقانی و سعدی بوده است. در دوره پنجم مجلس نماینده مردم یزد شد. بیت زیر سرآغاز یکی از سروده‌های اوست.

«از خون جوانان وطن لاله دمیده
از ماتم سرو قدشان سرو خمیده»

- (۱) دو
- (۲) سه
- (۳) چهار
- (۴) پنج

۱۴۵- استعارهٔ مکنیه در کدام بیت، تشخیص نیست؟

در دامگه عشقش بشکست پر و بال
از سر زلف و رخت لیل و نهاری بوده است
خامه خون می‌گرید و خط خاک بر سر می‌کند
باز می‌گوید به مردم ماجرای چشم من

(۱) در شامگه هجرش بگذاخت تن و جانم
(۲) پیش از آن دم که زند خط شب از عارض روز
(۳) در فراقش می‌نویسم نامه‌ای از دست من
(۴) گرچه چشمم بسته است اما سرشکم می‌رود

۱۴۶- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

یوسف خود را به سیم قلب سودا کرد و رفت»

«هر که دل از دست داد و عشوهٔ دنیا خرید

(۲) استعاره، تشبیه، ایهام، ایهام تناسب
(۴) تشبیه، حسن تعلیل، مجاز، ایهام تناسب

(۱) استعاره، کنایه، حسن تعلیل، ایهام
(۳) تشبیه، کنایه، مجاز، اسلوب معادله

۱۴۷- کدام بیت، فاقد استعاره و دارای «تشبیه و جناس» است؟

باغ، پر گلچهر گشت و کاخ، پر اورنگ بود
مقیم بر در لیلی مقام خواهد بود
شادی از جان من غم‌زده بگریخته است
زاغی که بر کنارهٔ باغی نشسته است

(۱) آن زمان کان ماه رخشان خورآیین رخ نمود
(۲) چه غم ز حربه و حرب عرب چو مجنون را
(۳) تا زدی در دل من خیمه به اقبال غمت
(۴) دانی که بر عذار تو خال سیاه چیست؟

۱۴۸- وجه شبه در کدام بیت، محذوف است؟

یا ز رخسار تو گویم که به جایی ماند
که عمر اگر چه عزیز است هم نمی‌ماند
شرط است بدین سر که به چوگان تو باشد
بر دل من مزن ای جان که تویی در دل من

(۱) مه چه باشد که به روی تو برابر کنم
(۲) نگویمت به تو می‌ماند از عزیز عمر
(۳) خواهم سرخود گوی صفت باخت ولیکن
(۴) تیر مژگان تو از جوشن جان می‌گذرد

۱۴۹- آرایه‌های مقابل همهٔ ابیات درست است؛ به جز:

گل‌ها شنیده بویت خود را به باد داده (حسن آمیزی، تشخیص)
نقل مجلس همه بادام و شکر بود مرا (لف و نشر، تشبیه)
چرا که جایگه گنج، کنج ویران است (اسنوب معادله، جناس)
گرچه بی روی تو ما را سر بازار نبود (مجاز، کنایه)

(۱) با باد بوده همره بوی تو در سحرگه
(۲) یاد باد آن که ز چشم خوش و لعل لب تو
(۳) دل خراب من از عشق کی شود خالی
(۴) کوس بدنامی ما بر سر بازار زدند

۱۵۰- آرایه‌های بیت زیر، در کدام گزینه تماماً درست است؟

تلخ نشینند عبث معشوق شیرین کار ما»

«ما به خون خود دهان تیشه شیرین می‌کنیم

(۲) استعاره، حسن آمیزی، ایهام، کنایه
(۴) حسن آمیزی، مجاز، پارادوکس، ایهام

(۱) تشخیص، مجاز، تضاد، جناس
(۳) جناس، استعاره، ایهام، تشخیص

۱۵۱- آرایه‌های «جناس تام، لف و نشر، تشبیه، ایهام تناسب» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟

عیبم مکن که روضهٔ رضوانم آرزوست
دائماً نظارهٔ رخ خوبانم آرزوست
در بند کفر مانده و ایمانم آرزوست
پیوسته بوی باغ و گلستانم آرزوست

(الف) ور لحظه‌ای به کوی تو ناگاه بگذرم
(ب) وز روی آن که رونق خوبان ز روی توست
(ج) ایمان و کفر همه رخسار و زلف توست
(د) بر بوی آن که بوی تو دارد نسیم گل

(۳) د، ج، ب، الف (۴) د، ب، ج، الف

(۱) ب، د، الف، ج (۲) ب، ج، الف، د

۱۵۲- در کدام بیت «قاعدهٔ قافیه» متفاوت است؟

دیوانگان سلسله‌ات را رها کنی
وادی بی‌منتهای عشق را طی می‌کنی
تا به دامان تو نشینند غباری
که به هر حلقهٔ آن صد دل مسکین داری

(۱) خوش آن که حلقه‌های سر زلف واکنی
(۲) اولین گام از سمند عقل را پی می‌کنی
(۳) زان فشانم اشک در هر رهگذاری
(۴) این چه دامی است که از سنبل مشکین داری

۱۵۳- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

- (۱) کبودکی در پیش تابوت پدر
 (۲) حیل‌آموزان جگرها سوخته
 (۳) فتنه و آشوب و خون‌ریزی مجوی
 (۴) این سخن نه هم ز درد و سوز گفت

۱۵۴- حذف همزه در کدام بیت بیشتر صورت گرفته است؟

- (۱) عاقبت سیلابم از سر بگذرد چون دم به دم
 (۲) ستیزآوری کار اهریمن است
 (۳) دامن گردون پر از خون جگر بینم به صبح
 (۴) گویا عزم ندارد که شود روز امشب

۱۵۵- وزن عروضی مصراع «چشم تماشای خلق در رخ زیبای اوست» با کدام مصراع همسان است؟

- (۱) گر مرد رهی با خبر از ناله دل باش
 (۲) خوشتر از دانه اشکم گه‌ری پیدا نیست
 (۳) قطع نظر ز دشمن ما کرد چشم دوست
 (۴) تا به جفایت خوشم ترک جفا کرده‌ای

۱۵۶- در همه ابیات دو اختیار وزنی «فاعلاتن به جای فعلاتن و ابدال» وجود دارد؛ به جز:

- (۱) آب رخ پیش ما کسی دارد
 (۲) اگر آن ابرو است و پیشانی
 (۳) می‌کند مرغ جان ما پرواز
 (۴) چه بود گر به ما رساند باد

۱۵۷- در کدام بیت، اختیار وزنی قلب به کار رفته است؟

- (۱) ماهی و چون عیان شوی شمع هزار مجلسی
 (۲) از سر رشک سوختم زان همه سوزم از درون
 (۳) سینه خاقانی اگر پاک بشویی از غبار
 (۴) هم شکری تو هم نمک با تو چه نسبت آب را

۱۵۸- در بیت زیر همه موارد از دیدگاه «عروض و قافیه» درست است؛ به جز:

- «نفسم گرفته زین شب در این حصار بشکن»
 (۱) قافیه بیت براساس قاعده «۲» آمده است.
 (۲) وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فعلاتن فاعلاتن» است.
 (۳) طبق اختیارات شاعری در بیت دو بار «همزه» حذف شده است.
 (۴) در بیت اختیار شاعری (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند) یافت می‌شود.

۱۵۹- همه ابیات در وزن همسان دو لختی سروده شده‌اند، به جز:

- (۱) زان پرده می‌گشاید دل‌بند نازنینم
 (۲) هر گوشه کمین کرده ابروی کمان‌دارش
 (۳) تا به جفایت خوشم ترک جفا کرده‌ای
 (۴) قامت به ناز افراخته خلقی ز پا انداخته

زار می‌نالیسد و برمی‌کوفت سر
 فعل‌ها و مکرها آموخته
 بیش از این از شمس تبریزی مگوی
 خوابناکی هرزه گفت و باز خفت

راه می‌گیرم بر آب چشم و دیگر می‌چکد
 ستیزه به پرخاش آبستن است
 بس که در مهر تو اشک از چشم اختر می‌چکد
 یا در آید ز در آن شمع شب‌افروز امشب

که بود خاک آستان شما
 نکشد هیچ کس کمان شما
 دم به سوی آشیان شما
 بویی از طرف بوستان شما

سروی و چون روان شوی عشق هزار لشکری
 با همه آب ساختی زان همه آبی از تری
 پیش خدایگان تو را بیش کند ثناگری
 چند به رغم دوستان دشمن خویش پروری

تا در نظر نیاید زیبا نگار چینم
 در صید نظر بازان بگشاده کمینش بین
 این روش تازه را تازه بنا کرده‌ای
 دل‌ها مسخر ساخته کشورستانی را بینم

۱۶۰- دو مصراع کدام بیت، با توجه به اختیارات شاعری از نظر تعداد و نظم هجاها، یکسان نیستند؟

- (۱) صبحدم مرغ چمن با گل نوحاسته گفت
 (۲) چون چشم تو دل می برد از گوشه نشینان
 (۳) نه من سیوکش این دیر رند سوزم و بس
 (۴) ز درد عشق تو دوشم امید صبح نبود

۱۶۱- همه مفاهیم داده شده از رباعی زیر دریافت می شود؛ به جز:

- «عمری ز پی کام دل و راحت تن
 در داد ندا از بن دندان با من
 (۱) دندان آرزو را از کام جهان ریشه کن، کن.
 (۲) آسایش بشری در گرو آسودگی دیگران است.
 (۳) آسایش بشری در گرو آسودگی دیگران است.
 (۴) چشم پوشیدن از دنیای فانی، سبب آسایش است.»

۱۶۲- بیت زیر با همه ابیات تقابل مفهومی دارد؛ به جز:

- «مرغ دل تا هوا گرفت و رمید
 (۱) چه بال و پر گشاید در دل چون چشم مور من؟
 (۲) ای که مرا بازداری از سر کویش
 (۳) دلی که در قفس سینه طوف کعبه کند
 (۴) گویند مرا برو از این کوی

۱۶۳- همه ابیات در مذمت «خنده» سروده شده است؛ به جز:

- (۱) شود جهان لب پر خنده اگر مردم
 (۲) مهر زن بر دهن خنده که در بزم جهان
 (۳) حسن را جبهه وا کرده به تاراج دهد
 (۴) گریه در دنبال باشد خنده بی وقت را

۱۶۴- عبارت زیر با کدام بیت، ارتباط مفهومی دارد؟

- «حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب.»
 (۱) آتش گل همیشه بهار است عشق را
 (۲) گر بر آرد عشق دود از عقل جای رحم نیست
 (۳) از عشق محال است که دل ها نشود آب
 (۴) هر چه جز گوهر عشق است در این بحر کف است

۱۶۵- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

- (۱) مکن ای دوست ملامت من سودایی را
 (۲) نمی اندیشد از زخم زبان هر کس که مجنون شد
 (۳) من دیوانه را سنگ ملامت شد پروبالی
 (۴) ملامت را سپر سازیم بر خویش

ناز کم کن که در این باغ بسی چون تو شکفت
 همراه تو بودن گنه از جانب ما نیست
 بسا سرا که در این کارخانه سنگ و سیوست
 اسیر عشق چه تاب شب دراز آرد؟

گشتیم و ندیدیم جز از رنج و محن
 راحت طلبی ز کام دندان بر کن»

(۲) نتیجه تکاپوی دنیوی، اندوهی بیش نیست.

(۴) چشم پوشیدن از دنیای فانی، سبب آسایش است.

باز با آشیان نمی افتد
 پری زادی که باشد چون قفس ملک سلیمان
 ترک چمن کار عنده لب نیاشد
 چو مرغ قبله نما در غم رهایی نیست
 دل گم کردم کجا روم باز

کنند دست یکی در گره گشایی هم
 سر خود می خورد آن پسته که خندان باشد
 خنده گل سبب جرأت گلچین باشد
 خنده زن چون گل اگر در خون شنا می بایدت

پروانه را به سیر گلستان چه حاجت است
 خانه زنبور کافر مستحق آتش است
 هر گل که در این باغ بود خرج گلاب است
 هر حیاتی که نه در عشق سرآید تلف است

که تو روزی نکشیدی غم تنهایی را
 به خار و خس مقید سیل بی زنهار کی گردد؟
 نگرده سیل تا سنگین سبک رفتار کی گردد؟
 ملامت عشق را تاج است و افسر